

Nr. 133

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek dnia 14 maja 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeń, ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

Cena prenumeraty:

w Łodzi
Kwartalnie Mk. 60.00
Miesięcznie „ 20.00
za roznośzenie
60 fen. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 69.00
Miesięcznie „ 23.00
Po za Łodzią egz. 90 f.
w Ameryce 1/2 dolara
miesięcznie.

KALENDARZYK

Piątek 14 + Bonifac. M.
Sobota 15 Zofi. W. M.
Niedziela 16 Jana Nep.

REDAKCJA

w ŁODZI.
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem m 2.50 w tekście m. 5. za tekstem 2 mk. nekrologi mk 1,50 za wiersz politywy. Drobne ogłoszenia 4) fenig za wyraz Komunikaty mk. 5.—. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc drożej. Ogłoszenia zagraniczne 50 proc drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć łamów za tekstem na 5 łamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi i tylko na 2, 4, lub 6 łamów. **Artykuły** bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Zupełna klęska bolszewicka nad Berezyną i Dnieprem.

Wojska nasze zniósł doszczętnie pułk 2 -ej brygady X dywizji sowieckiej.

WARSZAWA. 13.5 (PAT) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dn. 13.5

W rejonie Kijowa nieprzyjaciel prowadzi w dalszym ciągu uporczywe ataki, starając się za wszelką cenę odzyskać zajęte przez nas pozycje na wschodnim brzegu Dniepru. Wszędzie jednakże usiłowania jego w tym kierunku zostały zwycięsko udaremnione. Oddziały nasze, nawet w najcięższych będąc warunkach, nie ustąpiły ani pędzi ziemi. Kompanja 60. pułku piechoty pod dowództwem sierżanta sztabowego, Landzwejcza, walcząc w rejonie Darnicy, pomimo odcięcia od pułku i okrążenia za wszystkich stron, przez nieprzyjaciela, zdołała się utrzymać aż do nadejścia posiłków.

Ataki nieprzyjacielskie skierowane na przyczółek mostowy Rzeczyca zostały odparte.

Dodatkowe meldunki o ostatnich walkach nad Berezyną i Dnieprem dają obraz *zupełnej klęski nieprzyjaciela*. Dotkliwie straty ponieśli bolszewicy zwłaszcza pod Glibowem, gdzie zdołaliśmy im odciąć odwrót. Zniesione zostały doszczętnie pułki 2-giej bryga-

dy. X. dywizji. Dowódca brygady i komisarz poległ; około 400 bolszewików utonęło w Dnieprze. Klęska pod Glibowem spowodowała taki popłoch, że X. dywizja sowiecka nie przedstawia dzisiaj żadnej wartości bojowej. Resztki dywizji, którym udało się przedostać na lewy brzeg Dniepru, pod wpływem naszego wypadu porzuciły broń, uciekając w największym popłochu.

Oddział majora Jaworskiego, operujący wzdłuż Dniepru, na północ od Prypeci, prowadząc nieustanne, a bardzo zręczne boje, zatopił 4 statki pancerne bolszewickie. Zdobyto przytem mnóstwo materiałów, kilkanaście karabinów maszynowych, oraz ponad 115 jeńców. Na naszych tyłach zjawily się obecnie rozbitki oddziałów nieprzyjacielskich partjami z lasów tak, że liczba jeńców z operacji nad Rzeczycą przekroczyła już 2000.

Na Podolu rozbiły nasze oddziały I. brygadę ukraińską, sowiecką, w sile 2000 ludzi.

Pierwszy zastępca szefa sztabu generalnego, Kuliński pułkownik.

O powodzenie pożyczki państwowej.

Ze sfer bankowych otzymujemy b. ciekawy i charakterystyczny głos w sprawie pożyczki państwowej, który ze względu na niezwykle ważne zagadnienia w niem poruszone podajemy do wiadomości ogólnej.

Dzisiaj na czoło wszystkich zagadnień naszego młodego państwa, wysuwa się, sprawa spadek waluty, na pierwsze miejsce. Drożyn życia, ekonomiczne przesilenia, strajki i t. d. są to bezpośrednie skutki spadku naszego pieniądza.

W szeregu przyczyn, które powodują to niezwykle groźne dla naszego państwa zjawisko wysuwają się na czoło dwie zasadnicze.

Po pierwsze zbyt wielka „inflacja” banknotów, czyli wypuszczanie na rynek nowych serji nie mających żadnego zabezpieczenia kruszcowego, po drugie ogromne dostawy z zagranicy, które nolens volens trzeba pokryć marką polską, — czynią to, iż podaż tej marki jest ogromna, popyt zaś, ze względu na ograniczony wywóz, jest niezmiernie mały. Dzisiaj już bliżmy

dziennie 50 milionów marek, zaś przy nieuniknionym wzroście płac urzędników oraz dalszem prowadzeniu wojny, cyfra ta niewątpliwie się b. podniesie.

Wwozu zmniejszyć niepodobna, zwłaszcza gdy się prowadzi wojnę, i gdy ekwipunek dla armji musi być kupiony zagranicą, ale wypuszczeniu nowych emisji banknotów możemy zapobiec przez udaną pożyczkę wewnętrzną.

Tą to myśl podjęło ministerstwo skarbu, chcąc ratować katastrofalny wprost spadek naszej waluty. Jednakże zgóry musimy uprzedzić Ministerstwo, iż rezultaty pożyczki będą mizerne i zgoła nieodpowiadające wymaganiom chwili którą przeżywa Rzeczpospolita.

Rozważmy pokrótce, kto może podpisać pożyczkę i z jakich powodów tego nie uczyni.

1) Żydzi; ci uważają państwo polskie za wroga, którego należałoby zwalczyć nie zaś ratować jego finanse.

Niewątpliwie jeden, drugi i dziesiąty podpisze pożyczkę, ale naturalnie więcej dla renowy lub osobistych wypracowań niż celem pomoże-

Tow. Akc.
Wytwórni Maszyn Młyńskich
w Poznaniu. 1516
fabryki w Rogoźnie, Łodzi i Warszawie wypłaca za okres operacji od 1 lipca 1919 do 31 12 1919 r. dywidendę w wysokości 12 proc
Wypłatę uskutecznia Bank Związku Spółek zarobkowych w Poznaniu Aleje Marcinkowskich 26, oraz kasa Zarządu Głównego Tow. Akc. Wytwórni Maszyn Młyńskich w Warszawie. Praga-Olszowa 14.
Zarząd: Inż. Fr. Palaszowski.

nia państwu. Ogół żydowski zachowa się wobec pożyczki wrogo, zwłaszcza że dzisiejszy spadek marki daje im olbrzymie zyski.

2) Ziemiaństwo też nie poprze pożyczki. Uważa ono iż jest przez rząd traktowane jako banda parjasów, jako żer dla chciwych ziemni chłopów. Ustawa rolna, która jest poprostu usankcjonowanym grzechnie mówiąc przywłaszczeniem cudzej własności, stawia ich w szeregu przeciwników rządu i jego metod politycznych. Ci jednakże ze względów patriotycznych w wielu wypadkach pożyczkę kupią, jednakże będzie to minimum tego coby dać mogli. Nie przesadzimy, twierdząc, iż gdyby nieszczęsna ustawa rolna nie przeszła w Sejmie, samo ziemiaństwo pokryłoby pożyczkę.

3) Chłopi u nas i w Małopolsce dadzą nic albo b. niewiele. Chłopi u nas z powodu małej oświaty nie ma zaufania do papierów publicznych i woli chować marki i ruble w siennikach niż wydać je na cele ogólnie społeczne. Wyjątek pod tym względem stanowi Poznańskie, gdzie pożyczka dozna powodzenia.

4) Własność miejska i przemysł miejski nie dadzą nic. Rozgoryczenie wśród tych warstw i na rząd jest wielkie. Dzięki nierozsądnej ustawie mieszkaniowej własność miejska jest bardzo dziś zrujnowana, zaś przemysłowcy ograniczeni w każdym celu nadzwyczajnymi postanowieniami ustawami (o ochronie pracy, o 8 godzinnym dniu, rekwizycje i t. d.) oraz bardzo stronniczym traktowaniem fabrykanta i przemysłowca w stosunku do robotnika nie będą się wcale kwapili z podpisywaniem pożyczki.

Na robotników i warstwy nie posiadające niema co liczyć; w najlepszym wypadku wystarcza im na życie o żadnej pożyczce niema mowy.

Urzednicy też nie mogą podpisywać pożyczki ze względu na nikłe pensje. Powodem niezadowolenia z położenia jest to iż rząd nie wchodzi w wielu wypadkach w ciężkie położenie urzędnika, podwyżki daje zapóźno, i nie jest w

ę położyć kresu naniuącej drożźnie.
 Masując powyższe wywody możemy
 na pokrycie, jakiegś miljarða (i to głów
 przez Poznańskie) o pokryciu zaś pożyczki
 miliardowej moży być niemożne. Jedyń
 droga, jaka mogła by doprowadzić do celu, jest
 pożyczka przymusowa, oparta głównie na zie
 mięństwie i chłopie, oraz w nieznacznej mierze
 na karcach po masłach; przytem należało by

dać ziemiano rekompensatę w postaci pe
 wnych ulg w przeprowadzeniu ustawy rolnej.

Dzisiaj przy obęgu 11 miliardów liczy
 na to, że 5 miliardów oddadzą na pożyczkę,
 przy ukształtowaniu warunków społecznych, jak
 omówiłem wyżej, — nie ma zasady i trzeba
 bezwzględnie wziąć się do pożyczki przymuso
 wej, względnie do innych metod ratowania fi
 nansów państwa.

jednak faktyczna działalność tej instytucji da
 tuje się przed 45-ciu laty. Wczorajsze święto
 strażi obchodzono uroczystie. O g. 8-ej rano
 zgromadziły się wszystkie oddziały w kościele
 św. Krzyża, gdzie ks. Kublicki odbrał mszę
 św. poczem miał gorącą przemowę, podnosząc
 niezmierną pracę strażi i porównując
 czyny żołnierza, poświęcającego się dla dobra
 ogólnego z czynami strażaka broniącego mie
 na prywatnego, z narażeniem zdrowia i życia.

Podczas nabożeństwa chór kościelny, pod
 kierunkiem p. Kuleszy, odśpiewał pień religij
 nę, a orkiestra strażacka wykonała szereg
 utworów.

Z kościoła katolickiego wyruszone do
 ewangelickiego św. Trójcy, gdzie pastor Had
 rian odprawił modły i przemawiał, zachęcając
 do dalszej pracy. Zjazd nastąpił wymarsz ulica
 mi Piotrkowską i Nawrot na plac 3-go Od
 działu strażi przy ul. Sienkiewicza, gdzie zebra
 li się przedstawiciele władz wojskowych, pań
 stwowych i komunalnych oraz delegacji z War
 szawy i innych miast, między innymi delegat
 „Związku Florjańskiego”.

Przemawiał dowódca okręgu generalnego
 gener. Olszewski, wojewoda Kamiński, kom
 mandant dr. A. Grohman, J. Wolczyński i inni.
 Po przemówieniach rozdano pamiątkowe żeto
 ny srebrne i brązowe emaljowane i dyplomy
 za długoletnią pracę, poczynając od 10-letniej
 Ogółem obdarzono 78 osób; w tem 3 specjal
 nie za ratunek.

— Wyniki obławy. a) Podczas zał
 obławy na dezertorów aresztowano w różnych
 dzielnicach miasta ogółem 428 osób. Pomiedzy
 aresztowanymi znajdują się dawno poszukiwani
 rabusie, przy których znaleziono znaczne sumy
 pieniędzy. Przebywali oni za fałszywymi pasz
 portami. Osadzono ich w więzieniu.

Pod kalem dula.

A GDY POSZEDŁ SRUL NA WOJNĘ

A gdy poszedł Srul na wojnę,
 lamentował tate Jojne,
 Kwiała włosy mamy Sure:
 Po co wun nastawia skóre?!
 „My neutralni z miasta Łodzi-
 „Co te wojsko nas obchodzi?”

Na wojenkę Stacha brali,
 Ojciec z matką go żegnali,
 Dać na drogę buty chcieli,
 Lecz nie dali, bo nie mieli.
 „Idźże synu, bij moskala-
 „Dosluzysz się do kaprala!”

„Na wojnie świezcą kule,
 Lud się ściela, nihy snopy---
 Po co mają ginąć Srule,
 Kiedy są od tego chłopcy?!.
 Delikatne zdrowie mamy,
 Niech się za nas biją chamy-
 Lepiej siedzieć, głupi chłopie,
 W prowianturze, niż w okopie.
 Żyd Cię sprzeda, kupi on Cię
 Czy to w tyle, czy na froncie---

Do ataku pulki idą,
 Glinie żołnierz w polu szczerze
 Stach bez nogi inwalidą.
 Srul—kasowym oficerem!
 Chodzi w Łodzi po ulice
 W rogatywkę i z pałasze,
 Aż cmokają żydowice:
 „Śy a git to wojsko--nasze!”

JAN MARCINCYK.

„Gaz. Por.”

KRONIKA.

— Wizyta kardynała ks. Kakowskiego. a) Na
 Zielone Świątki zapowiedziany jest przyjazd z
 Warszawy do Łodzi kardynała ks. Aleksandra
 Kakowskiego. Celem ułożenia programu uro
 czystości przyjęcia Dostojnika Kościoła, ks.
 prałat Tymieniecki zwołał na dzisiaj, piątek,
 specjalną konferencję z udziałem przedstawi
 cieli władz i obywateli miasta.

— Jubileusz strażi ogniowej a) Wczoraj
 Łódzka Straż ogniowa ochotnicza obchodziła
 45 cto letni jubileusz swego istnienia. Luboofi
 cjalnie z powodu szychai i trudności ze strony
 władz rosyjskich zatwierdzenie ustawy i pozwo
 lenie na otwarcie uzyskano o rok później, to

CESARZY TRZECH PRZEMOC
 zrzuciwszy, musimy jeszcze i moc
 dawną Polsce przywrócić.

CUD ZJEDNOCZENIA POLSKI
 się ziścił, dziś od nas tylko zależy,
 aby ten cud trwał wieczyście.

CEL JEDEN POLAKOM
 przyświecać powinien: utrwa
 lić gmach Państwowości Pol
 skiej.

WINIEN PAMIĘTAĆ O TEM KAŻDY POLAK

i podpisać którąkolwiek z dwóch pożyczek wewnętrznych r. 1920,
 gdyż tylko w ten sposób

1454—1

moc Polsce przywróci, cud zjednoczenia Polski uwieczni, gmach Państwowości Polskiej utwali.

— Związek służby domowej. a) Zorganizo
 wany został Związek zawodowy służby domo
 wej w Łodzi, do którego zapisało się 400 osób
 na członków.

Wpisowe oznaczono na 5 mk, składkę
 członkowską na 4 mk, miesięcznie. Postano
 wiono utworzyć bezpłatne biuro pośrednictwa
 pracy, oraz dom noclegowy.

Wybrano zarząd złożony z 7 osób.

— Ze Stow. majstrów fabrycznych ziemi
 Piotrkowskiej. a) Na zwołane wczoraj w sali
 Koncertowej (Dzielna 18) zebranie ogólne ro
 czne Stow. majstrów fabrycznych ziemi Piotr
 kowskiej przybyło 650 członków. Przewodni
 czył p. Adam Piotrowski.

Złożone sprawozdanie z działalności Stow.
 za rok 1919 wykazało, że instytucja ta posiada
 11 oddziałów, mianowicie w Sosnowcu, Zawier
 szu, Częstochowie, Tomaszowie, Ozorkowie,
 Łyrdardowie, Zduńskiej Woli, Warszawie, Piotr
 kowie, Pabjanicach i Moszczenicy.

Ostatnio zgłosili się o otwarcie oddziału,
 majstrów z Andrychowa w Galicji. W roku
 sprawozdawczym przyłączyli się do Stow. z ca

łym swym majątkiem 2 stowaryszenia: maj
 strów przedziałniczych i stow. rytowników i dru
 karzy na tkaninach.

Zaprowadzono wykłady tkactwa i prze
 dzialnictwa, które jednak musiały być przerwane,
 ponieważ prelegenci zmuszeni są dodatkowo
 zarabiać na swe utrzymanie.

Ciężkie, nienormalne czasy zmuszały za
 rząd i członków skupiać całą energię do wy
 walczenia lepszego bytu, przez co ucierpiały
 sprawy kulturalno — oświatowe Stow.

Opracowano nową ustawę Związku maj
 strów fabrycznych Rzeczypospolitej Polskiej,
 które przedstawiono na zjeździe delegatów od
 działów w Warszawie. Ustawa ta w tych dniach
 będzie zatwierdzona.

W roku sprawozdawczym unormowane zo
 stały płace majstrów fabrycznych, po porozu
 mieniu się z przemysłowcami.

W sprawie obokrajowców opracowano
 memoriał i wysłano do ministerjum.

Sprawozdanie kasowe wykazało, że do
 chód wyniósł mk, 41,046, wydatki zaś mk.
 24.705, pozostałość na rok 1920 — stanowi
 mk. 16,343. Ze składek członkowskich wpłynęło

mk. 25,335.

Po przyjęciu sprawozdania za twierdzone
 budżet na ok 1920, przewidujący w dochodzie
 i rozchodzie mk. 352, 700. — Uchwalono pod
 nieść składkę członkowską do 20 mk. miesię
 cznie.

Wobec słabej frekwencji kooperatywy spo
 żywczej przy Stow. postanowiono ją zlikwidow
 wać.

Ze względu na to, iż majstrowie fabryczni,
 wbrew uchwałom Sejmu w wielu fabrykach pra
 cują więcej, niż 8 godzin, postanowiono temu
 zapobiedz.

Uchwalono, aby na wypadek śmierci
 członka wypłacać rodzinie na pogrzeb 2000 mk.

Postanowiono opodatkować się dobrowolnie
 na sztandar Stow. w wysokości 25 mk. jedno
 razowo.

Na akcję plebiscytową złożono mk, 1147,5 0
 Wybory do zarządu dokonane zostały za po
 mocą głosowania tajnego. Wynik wyborów be
 dzie ogłoszony.

Nie chcą socjalizacji przemysłu.

W Londynie d. 10 m. Na posiedzeniu Izby gmin Bonar Law oświadczył się w imieniu rządu przeciw wszelkim dążnościom, któreby zmierzały do socjalizacji przemysłu. Rząd angielski jest zdecydowany zwal-

czać jak najostre wszelkie takie tendencje, bo obecny dobrobyt kraju jest dziełem prywatnej inicjatywy, a wszelkie tamowanie jej pociągnęłoby za sobą fatalne skutki dla całego narodu.

SPRAWY POLSKIE,

- | -

ROCZNICA BITWY POD KANIOWEM.

ŁWÓW. 12. (PAT) W kościele załogi lwowskiej odbyło się żałobne nabożeństwo za poległych wojaków polskich w walce pod Kaniowem w roku 1918. W nabożeństwie wzięli udział: korpus oficerski żołnierze i liczne grono publiczności. Ksiądz kapelan Kryaytu wygłosił kazanie, w którym podniósł znaczenie bitwy pod Kaniowem.

PATEK W RZYMIE.

RZYM. 13. (PAT) Polski minister spraw zagranicznych Patek w towarzystwie posła polskiego przy stolicy apostolskiej złożył wizytę Ojcu Świętemu, oraz kardynałowi Gaspari Memu.

STRASZNA CHWILA.

Z całego świata napływają wiadomości, które wyglądają jak groźne chmury, zapowiadające niszczącą burzą nad głowami bolszewizmu rosyjskiego. Ofensywa polska obudziła śpiących, tchnęła nową energię u zniechęconych, a wahających się, którzy gotowi byli przejść do obozu bolszewickiego, popchnęła na przeciwną stronę. Tak jest w całym świecie, dla którego zwycięstwo polskiej ofensywy było niespodzianką, dla tego, że świat wierzył zbyt mocno w oszczerstwa, rozsywane o Polsce przez jej wrogów neutralnych jako o państwie, które rzekomo nie ma żadnej siły do niczego prócz urządzenia „pogromów”.

INTRYGNI NIEMIECKIE I KłOWANIA.

Według doniesień pism odbyło się w Berlinie poufne zebranie niemieckie, mające na celu akcję dążącą

do oderwania od Polski Pomorza i Poznańskiego i utworzenia z tych ziem samodzielnego państwa. Głównym kierownikiem tej akcji jest Zygmunt Radziejowski, pochodzący z rodziny zdrajców, dawny rotmistrz ułanów gwardji i przyjaciel cesarza Wilhelma.

W styczniu Radziejowski prowadził w Poznaniu rokowania z tamtejszymi Niemcami. Do agitacji w kierunku oderwania wspomnianych ziem utworzono w Gdańsku instytucję pod nazwą: „Danziger Landesgesellschaft”, która działa pod pokrywką parcelacji gruntów.

PO ZDOBYCIU KIJOWA.

Koło Polaków ziem Wołynia, Podola i Kijowszczyzny wysłało do Naczelnika Państwa depeszę następującą:

W chwili, gdy orły polskie dosięgły Kijowa, składały w Twoje ręce, Panie Naczelniku, wyrazy podziwu i hołdu, oraz niedającej się wyrazić słowami wdzięczności za to, co mądra, przewidująca wola Twoja i wiekopomne bohaterstwo wojsk naszych dla wielkości i potęgi Rzeczypospolitej a dla wolności i rozkwitu, wyswobodzonej krwią polską Ukrainy uczyniły. Cześć Zwycięzcom żywym i poległym. Cześć wszelkiej zasludze, która w tem wielkiem dziele udział twórczy miała. Wieczna chwala wodzom, którzy mają prawo żądzić, aby cała społeczność polska w jednym z nimi znalazła się obozie, aby cały naród rozumny i troskliwy pracą wspaniałą: owoce ich krwawego trudu utrwalił i zachował.

Ufając, że tak się stanie, wierząc, iż polska ludność kresowa nie pożałuje ani trudu ani najdalej idących ofiar, by zadaniom chwili dziejowej sprostać, łączymy się całym sercem z tymi, którzy tam w kraju naszym ojczystym witają Ciebie i bohaterskie pułki polskie, jako zbawców.

Dookoła zagadnień polityki światowej.

TRAKTAT Z JAPONJĄ.

LYON. 12. (PAT) Rząd tymczasowy we Włocławsku ogłosił powszechną amnestję oraz tekst traktatu zawartego z Japonją, który zawiera następujące punkty: zaprzestanie kroków nieprzyjacielskich ze stron obu; wycofanie oddziałów rosyjskich o 30 kilometrów od planu kolei ussuryjskiej; Utrzymanie porządku przez uzbrojoną milicję, a także wstrzymanie się od wszelkich zmian w dyslokacji wojsk rosyjskich. Zmiana w dyslokacji może nastąpić tylko za porozumieniem z Japonją. Okupacja Sachalinu oraz kolei transsyberyjskiej ustanie z chwilą ewakuacji Japonji z Syberji.

KOŁOSALNY WYNAŁAZEK.

NAUEN. 12. 5. (PAT) Nowy wynalazek w dziedzinie komunikacji telefonicznej pozwala na urządzenie 16 rozmów równocześnie. Rozmowy umożliwia zastosowanie prądu o wysokim napięciu i różnej długości fal, które sobie wzajemnie nie przeszkadzają.

Z MEKSYKU.

LYON. 1. (PAT) Depeszą z Meksyku, że generał Caranza został obalony a władza przeszła w ręce generała Obregena.

DELEGACJA ANGIELSKA.

REWEL. 12. (PAT) Korespondent Związku gazet szwedzkich donosi do Sztokholmu, że delegacja angielskiej partji pracy zatrzymała się w Rewlu tylko jeden dzień. W ciągu rozmowy z członkami delegacji, korespondent miał sposobność przekonania się, że nie mają oni najmniejszego pojęcia o stosunkach rosyjskich tak na przykład uważają Plechanowa wybitnego przywódcę rosyjskich demokratów za socjalnego rewolucjonistę, a sympatyka bolszewików Czernowa za jego zastępcę. Pomiędzy członkami delegacji jest tylko je-

den, który rozumie i to bardzo słabo po rosyjsku. Ponieważ delegaci nie wzięli z sobą tłumaczy, przeto dał im jako tłumaczy dwóch skrajnych komunistów. Można sobie przedstawić, jakiego wyobrażenia nabiera delegacja partji pracy o sowietach.

Węgry przeciwko traktatowi pokojowemu.

BUDAPESZT, 13. (PAT). W całym Węgrzech odbywają się manifestacje przeciw traktatowi pokojowemu. Położenie rządu stało się trudnym. Stronnictwo skrajnej prawicy wykorzystowało sytuację, aby agitować przeciw rządowi. Przewodniczący stronnictwa Rusinów węgierskich otrzymał depeszę od Rusinów, emigrantów w Ameryce, z protestem przeciw Słowacji i z nadmienieniem, że taki sam protest przesłano Wilsonowi i rządowi amerykańskiemu.

Wrogie zamiary Turków.

LYON, 13. (PAT). Z Konstantynopola donoszą: Turecka armja nacjonalistyczna pod wodzą Kijakima Karabekira opuściła Erzerum, udając się we wrogich zamiarach w stronę Armenji.

Ludność muzułmańska przeciwko grekom.

SOFJA. 13. (PAT). Z Adrianopola donoszą, że ludność muzułmańska odbyła wielki wiec. Po gwałtownym przemówieniu Diawer Tajer paszy złożyli wszyscy obecni uroczystą przysięgę, że bronąć będą do upadłego swej ziemi przed panowaniem greków.

OSTATNIE GWOZDZIE DO TRUMNY TURCJI.

PARYŻ. 12. 5. (PAT) Cambon w towarzystwie sekretarzy ambasady angielskiej i włoskiej udał się wczoraj rano do Wersalu, gdzie delegaci uroczysto wręczyli mu swe pełnomocnictwa, przez Cambon przejął przewodniczącemu delegacji tureckiej, pełnomocnictwa delegacji państw sprzymierzonych.

MINISTER KANDYJSKI.

POLDHU. 12. 5. (PAT) Bonar Law oznajmił wczoraj w Izbie niższej, że pomiędzy rządem angielskim, a autonomicznym rządem kandyjskim stanęła ugoda, mocą której rząd kanadyjski będzie w Waszyngtonie utrzymywał płatnego ministra upelnomocnionego.

Z Niemiec.

NAUEN, 13. (PAT). Japoński przedstawiciel dyplomatyczny w Berlinie zaprzeczył stanowczo doniesieniom, jakoby dywizje japońskie wysłane zostały na Syberję. Znajdujące się obecnie na Syberji dywizje japońskie wycofane zostaną do ostatniego żołnierza w chwili, gdy wojska czesko-słowackie opuszczą Syberję, a położenie polityczne na Koreji i na północnym Mandżurji wyjaśni się ostatecznie. Japonia nie wypowiedziała Rosji sowieckiej wojny, ani też nie ma zamiaru jej wypowiedzieć.

LYON, 13. (PAT). Z Paryża donoszą do Nowego Jorku, że rząd francuski czyni przygotowania do ewakuacji Frankfurtu i innych miast, świeżo obsadzonych przez wojska francuskie. Skoro tylko nadejdzie wiarogodna wiadomość, że Niemcy wycofują swoje siły zbrojne ze strefy neutralnej, ewakuacja nastąpi natychmiast.

PARYŻ, 13. (PAT). „Petit Parisien” donosi, że generał Nollet, prezes Komisji kontrolującej wojskowej międzynarodowej w Berlinie, polecił oficerowi misji, panu Grave udać się do obszarów neutralnych na prawym brzegu Renu i zbadać prawdziwość noty niemieckiej, co do ilości wojsk niemieckich tam pozostających.

Po stwierdzeniu prawdziwości noty, Francja nie będzie czynić żadnych trudności w dalszym opróżnianiu Frankfurtu i innych miast nad Renem.

Robotnicy koalicyjni gardzą bolszewikami.

Przemiana opinii odnośnie do Polski odnosi się nie tylko do rządów koalicyjnych, ale sięga głęboko w społeczeństwa państw koalicyjnych. Stwierdza to sztokholmskie urzędowe doniesienie, że olbrzymia większość robotników koalicyjnych, stoi poza swoimi rządami i pochwała myśl wyprawy wojennej na bolszewie, która się stała nieuniknioną wobec wicherzeń bolszewickich w całym świecie.

Trocki jeszcze na kilka dni przed zajęciem Kijowa wydał odezwę, w której oświadczył, że polskim wojskom tak uda się zdobyć to miasto, jak swego czasu armji murmańskiej udało się opanować Piotrogród, a armji Denikina zająć Moskwę.

Ostatnia deska zbawienia.

Na niebezpieczeństwo, jakie sobie sami stworzyli bolszewicy, zwrócił uwagę szwedzki dziennik „Svenska Dagbladet”, który powiada, że połączenie się bolszewików z reakcyjnymi dawnymi generałami, szczególnie z Brusilowem i Kłębrowskim, stwarza nowe niebezpieczeństwo dla bolszewizmu. Brusilow jako dowódca obsadza posterunki komendantów dawnymi oficerami, którzy w głębi serca są śmiertelnymi wrogami bolszewizmu. Nie jest wykluczone, że wojska zostające pod jego dowództwem, znalazły się w otwartym polu, poddadzą się, zwłaszcza, że ludność wiejska jest niechętna dalszemu prowadzeniu wojny.

CIEKAWY MANDAT.

Na piątym posiedzeniu Ligi narodów sprawę tyfus w Polsce, jako punkt 13 programu posiedzenia, referować będzie przedstawiciel Brazylii. Ciekawi jesteśmy, co spowodowało taki wybór. Zapytujemy się co ów przedstawiciel ma lepszą Polskę, czy tyfus?

CORSO

— Zielona 2. —

Dziś

1511.

PANOPTA

(Duńska Protea)

Sensacyjny dramat 6 w częściach.

podług dzieła Duńskiego pisarza
Filwy Bee'e
w roli głównej znakomita wyko-
nawczyni przygód awanturnych
Emilją Sannon.

"UNION"
Bened kta, 2
Najtańsze Źródło
ZAKUPU WSZELKICH TOWARÓW
BAWELNIANYCH MANU FAKTURY I GOTO-
WEJ GARDEROBY.
PRZYJMUJE W KOMIS I KUPUJE TOWA-
RY I PRZEDMIOTY,

Pończochy angielskie

Otrzymałam
Juła Macher
Piotrkowska 129

1406-6

POSZUKUJE
lokalu
fabrycznego
od zaraz
o jednej sali 150 mtr. kwadrat.
ewentualnie 3 lub 4 sale mniej-
szego rozmiaru. Oferty w Roz-
woju pod „A. P.“

1509-3

KUPUJE
stare
instrumenty
muzyczne.

Alfred Lessig Nawrot 22.
1292-10.

HUTA Robotnicza „GOCLANEK“

kupuje szkło tłucone

Przejazd 6.

1556-3

Kraniec damski z Warszawy 1550-6

Przyjmuje obstalunki: okryć, palt i kostjumów.
Pracownia sukien i bluzek prowadzona pod zarządem zna-
nej mistrzyni

WANDY KUTSCHOW

Wyżej wymienione ubiory są także gotowe w sklepie.
Główna № 11.

A. Schindler.

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AIAIA Kupuję zakłady foko-
we, karakulowe i róż-
ne meskie futra. Placę najlepiej
S. Grosman, Piotrkowska 24.
4485-24

AI AI Meble różne z kilku
pokoi, stolczki, słupki
w sprzedam tanio. Piotrkowska
24, m. 4 front.

Wzwarjum sprzedam Zakątna
13 64-17. 5055-2

Przecki najnowszych fasonów i
wolant do sprzedania. Śred-
nia 55. 4932-2

Damskie i meskie resztki na
ubrania kompletne okazjnie.
Miedziana 5, m. 12.
c n 4985-3

Luży wybór majątków ziem-
skich, domów, wili, interes-
sów handlowych i t. p. ma do
sprzedania. Dom handlowy Ta-
szyckiego, Piotrkowska 90.
4941-8

Do sprzedania: bryka towaro-
wa parokonna, 3 resorki
male, 3 dorożki ze skórą, po-
wozik używany, wolant, 2 wozy,
buda do dorożki; ul. Kalenba-
cha 24, (Baluty) u gospodarza.
5049-2

Figurki stare, polamane ku-
puję i sprzedaję;
ul. Składowa 31, Franciszek
Krakus. 5015-2

Fortepjan palisandrowy, uży-
wany, sprzedam. Kilińskiego
77, 6-8, wiadomość u stróża.
c n 5048-2

Kon z wozem do sprzedania.
K. Pańska 6, m. 6.

Kupuję meble, futra, garderobę,
bieliznę i dywany; placę naj-
lepsze ceny. Benedykta 19,
dom drewniany, front, sklep
Weinreich.

p n w 5047-12

Meble dębowe z sypialnego
pokoju do sprzedania; ul.
konstantynowska 33, mieszcz. 2,
front, I piętro.

2502-6

Meble nowe i używane sprze-
daje po cenach najtańszych
Orla 25 stolarnia.

-4767

Odstąpie sklep z urządzeniem
i meblami; oświetlenie elek-
tryczne w centrum miasta za
summę 35,000 mk. Oferty do
Rozwoju pod „P. R.“ zaraz.

5002-3

Pianino oraz salonik machonio-
wy firmy „Toneta“ sprze-
dam tanio, byle zaraz. Piotrk-
owska 292, m. 2.

5038-2

Polyphon z 12 dzwonekami, 21
plyta, jednym naciąganiem
wygrywa 12 płyt, nadający się
do restauracji jest do sprzeda-
nia ul. Dłaga № 65 m. 16.
c. n. 5053-2

Power meski, damski, „Tan-
dem“ sprzedam. Piotrkow-
ska 178, fryzjer Krzemiński.
5025-6

Restauracje sprzedam wiado-
mość. ul. Targowa 17, Dering
5063-2

Power prawie nowy zaraz
sprzedam. Nawrot 35, m. 41.
4964-2

Power w dobrym stanie sprze-
dam. Suwalska 24, od godz.
5-ej. 4972-2

Sprzedam wóz, nadający się
do rozwożenia towarów fa-
brycznych. Staro-Zarzewska
39, stróż wskaże.

4976-2

Sprzedam 1000 cegły. Guberna-
torska 7, piwiarnia.
co 2 dz. 4992-2

Sklep spożywczy sprzedam z po-
wodni zmiany interesu Pańska
86 s p n. 5015-2

Sprzeoam dom na dogodnych
warunkach składający się z
40 mieszkań albo zamiennie na
większy za dopłatą. Wiadomość
Fabryczna № 3 oficyna II pię-
tro Barański.

2

Sprzedam dom ze sklepem po-
ręczniku, elektryczne oświe-
tlenie. Aleja 1-go Maja 18, Wo-
źniak. 5053-2

Samochód ciężarowy o 7 ob-
ręczach żelaznych 5 tonowy do
sprzedania. Wiadomość w
Zgierz, ul. Jen. Dąbrowskiego
4. 5046-3

Tartak z całym urządzeniem
sprzedamy; wiadomość, Za-
chodnia 51, stolarnia.

c s n w 5034-4

2 Place w dobrym punkcie
przy kolei sprzedam. Wiado-
mość Al. 1 Maja 52 II p. wprost
schodów.

5022-2

Różne.

A kuszerka—masażystka Tren-
kler Benedykta 18 m. 20
c n w 2503-15

Aptekarski uczeń (uczennica)
potrzebny do apteki. Prze-
jazd 19.
co 3 dz. 470-3

470-3

A.A.A. Kto ma do odnaje-
cia mieszkanie,
pokoje pojedyncze umebl., bez
mebli, sklepy, wille niech zgło-
si się do biura „Ogniwo“, Sien-
kiewicza 67. Adresy przyjmujemy
bez kosztów, od 3-cj do
7-ej.
c n 5039-2

A.A.A. Mieszkanie 3 pokojo-
we z wszelkimi wy-
godami do odstąpienia, jak rów-
nież mamy pokoje pojedyncze
umeblowane. Biuro mieszcz.
„Ogniwo“, Sienkiewicza 67, od
3-7-ej. 4501-2

A.A.A. Rządcy rolni samotni,
kasjer—buchalter z
praktyką nawsi, gospodynie z
gotowaniem, pisarze prowento-
wi dostaną korzystne posady w
Pierwszorzędnym biurze Nau-
czyielskim F. Sękowskiej,
Przejazd 14. 4910-2

A kuszerka Golańska przyjmuje
zamówienia. Kilińskiego 152.
co 2 dz. 4912-9

B iuro pisania prósb A. Mazo-
wieckiego przeniesione zo-
stało na ulicę Piotrkowską 103,
dom frontowy od podwórza.
4672-2

Dziś

PRZEDSTAWIENIE

dla dzieci i młodzieży.
Początek: o g. 3.15 p.p.
Ceny miejsc od Mk 1.90.

Młoda panienska z 4 klas. wyk-
ształceniem, władająca języ-
kiem polskim i niemieckim,
skromnych wymagań, poszukuje
jakiegokolwiek biurowego
zajęcia. Oferty proszę złożyć
pod „C. B.“ do administracji
Rozwoju. 5008-2

Odstąpie zaraz 2 pokoje z ku-
chnią z wygodami. Wiado-
mość: Główna 40, sklep Ertne-
ra. 4932-2

Potrzebne zdolne podręczne.
Średnia 65, m. 7.

Pokoju umeblowanego z od-
dzielnym, niekrepującym wej-
ściem poszukuję. Oferty pod
„Umeblowany“

4736-2

Poszukuję zajęcia, od 3-ej pp.
kasjerki w kinie, t. p., mo-
gę złożyć kaucję. Benedykta 57
u Koczarza. także wykonywa
się biały haft po cenach ni-
skich. 4999-3

Potrzebna dziewczyna, na po-
syłki i do sprzątania. Piotrk-
owska 109, biuro Ludwińskiej.
5007-2

Potrzebna dziewczyna do służ-
by lat 15-16, zgłaszać się
od 3-ej do 8-ej wiecz. Główna
41, m. 17. c s 5051-2

Potrzebny chłopiec do terminu
do zakładu ślusarskiego.
Zielona 3. 5050-2

Przy przyzwoitej rodzinie po-
szukuje urzędnik, kawaler
pokoju; może być nieumeblowa-
ny, na Piotrkowskiej od Dziel-
nej do Radwańskiej lub blisko
położonych ulic. Oferty pod
„Lokal“, Rozwój.

Potrzebna zaraz zdolna prac-
ka samotna, do bielizny na
stałe i do wełny; ul. Średnia 26,
pralnia chemiczna, Sobocińska.
4955-2

Potrzebna służąca z dobrimi
świadectwami; ul. Przejazd
86, m. 6. 4969-2

Padogoskie Towarzystwo Poży-
czkowo Oszczęd. Zgierza
ska 64, przyjmuje wkłady na
oszczędność, wydaje pożyczki
markowe. 1328 cz. n-36

Stróż nocny może się zgłosić
zaraz w ogrodzie Gundela-
cha w Karolewie. 4994-3

Uczeń 14 lat, szkoły powszech-
nej poszukuje w godzinach
popoł. jakiegokolwiek zajęcia.
Łaskawe oferty do Rozwoju dla
„Z. T.“ 5027-2

W zamian za konwersację
francuską może udzielać
języka polskiego nauczycielka.
Oferty sub „F. P.“ w Rozwoju
co 2 dz. 4993-2

Zakład stolarski J. Ciepłucha,
Piotrkowska 17, Zachodnia
52, poleca hurtowo i detalicznie
miary metrowe i pół-metrowe
legalizowane, oraz przyjmuje
wszelkie roboty w zakresie sto-
larstwa wchodzące.
co 2 dz. 4220-6

Zagubione dokumenty

Gudrjan Paulina zagubiła pasz-
port niemiecki wydany w Ło-
dzi, legitymację z kuchni i księ-
zeczke związkową. Długa 112.
5017-2

Domiński Stanisław zagubił pasz-
port niemiecki wydany w Łodzi
ul. Wólczańska 78. 5009-2

Jędrzejczak Stanisław zagubił
paszport niemiecki wydany w
Łodzi Brzezińska 54. 5045-3

Józef Cieślowski zagubił pasz-
port niemiecki wydany w Ło-
dzi: patent handlowy i koncesja
na prowadzenie handlu wyroba-
mi tytoniowymi. Łaskawy zna-
lazka zechce zwrócić za nagro-
dą 100 mk. Główna № 2. 4995-2

Karwacki Aitred zagubił pasz-
port rosyjski wyd. w Łodzi
Karolewska 11. 4991-2

Kubasiewicz Bronisław zagubił
paszport niemiecki wyd. w
Łodzi Mate-Cnojnay 7. 4938-2

Kuncewiczowi Tymoteuszowi
skradziono paszport tymcza-
sowy wyd. w Sieradzu. 4990-2

Klinka Władysław zagubił port-
fel kartę legitymacyjną wraz
z pieniędzmi i metryką urodze-
nia. Znalazcę uprasza się o
zwroتنienie samych papierów ul.
Gubernatorska 21.

Miluszka Marja zagubiła paszport
niemiecki wydany w Łodzi ul.
Milsza 43. 5051-3

Milos Władysław zagubił port-
fel i 5 marek ul Składo-
wa 28. 5055-2

Najhos Moszek Binem zagubił
paszport rosyjski w w.d. w
Przysurze oraz patent na drze-
wo. Piotrkowska 83. 5029-3

Perka Jan zagubił paszport nie-
miecki wydany z gm. Zelech-
liu pow. Rawskiego Nawrot 25.
5045-3

Pietrzak Józef zagubił paszport
tymczasowy wydany w Łodzi
Obywatelska 12. 3

Pozner Wihelm zagubił dowód
i osobisty wydany w Łodzi Za-
kłąna 65. 5021-3

Wisniewski Antoni zagubił pa-
szport niemiecki wydany w
Łodzi Szosa Pabjanicka 50
4996-2

Wesołowska Katarzyna zagubiła
paszport tymczasowy
wyd. w Łodzi 6 Sierpnia 98.
5020-2